

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 25. 6. 2002

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 2.2020

Obsah dokumentu je právne záväzný.

319

Z Á K O N

z 23. mája 2002

o obrane Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje vzťahy na úseku obrany Slovenskej republiky (ďalej len „obrana štátu“), ustanovuje úlohy štátnym orgánom, obciam, vyšším územným celkom a povinnosti právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám pri príprave na obranu štátu a vymedzuje zodpovednosť za porušenie týchto povinností.

§ 2

Obrana štátu

(1) Obrana štátu je súhrn opatrení, ktorými Slovenská republika zachováva mier, bráni a zabezpečuje svoju zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc pred napadnutím, a opatrení vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších medzinárodných zmlúv vojenskej povahy,¹⁾ ktorými je Slovenská republika viazaná.

(2) Obrana štátu sa zabezpečuje aj v kybernetickom priestore^{1a)} prostredníctvom opatrení zameraných na riešenie závažných kybernetických bezpečnostných incidentov podľa osobitného predpisu^{1b)} a obrany objektov osobitnej dôležitosti, ďalších dôležitých objektov a prvkov kritickej infraštruktúry^{1c)} pred kybernetickým napadnutím, ktoré v tejto oblasti vykonáva Vojenské spravodajstvo.^{1d)}

(3) Obranu štátu tvoria aj opatrenia Slovenskej republiky na boj proti terorizmu, ktoré v tejto oblasti vykonávajú spravodajské služby, ozbrojené zbory a ozbrojené bezpečnostné zbory (ďalej len „ozbrojené zbory“), súdy, prokuratúra a ozbrojené sily Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“).

(4) Ak hrozí nebezpečenstvo napadnutia Slovenskej republiky, na obranu štátnej hranice možno na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) použiť ozbrojené sily podľa osobitného predpisu.⁶⁾

(5) Systém obrany štátu je usporiadaný súbor prvkov a opatrení a ich vzájomných väzieb, ktorých prostredníctvom Národná rada Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky (ďalej

len „prezident“), vláda, ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestne orgány štátnej správy, obce a vyššie územné celky zabezpečujú prípravu, riadenie a plnenie úloh obrany štátu a súdy, prokuratúra, iné právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby zabezpečujú prípravu na plnenie úloh obrany štátu a ich plnenie.

(6) Riadenie obrany štátu zahŕňa vyhodnocovanie hrozieb a ich rizík na úseku obrany štátu, rozhodovanie o opatreniach na tomto úseku, plánovanie, organizovanie, koordináciu, kontrolu a vyhodnocovanie plnenia týchto opatrení.

(7) V čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ sa na zabezpečenie riadenia obrany štátu vytvára hlavné miesto riadenia obrany štátu, ktoré je určené pre prezidenta a vládu alebo Bezpečnostnú radu Slovenskej republiky, ak je znemožnená činnosť vlády.

§ 3

Príprava na obranu štátu

(1) Príprava na obranu štátu zahŕňa

- a) vytváranie a udržiavanie obranných kapacít štátu,
- b) prípravu ozbrojených síl, prípravu ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a ďalších záchranných zložiek^{7a)} a jednotiek civilnej ochrany,
- c) udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry vrátane výberu a zaradenia objektov obrannej infraštruktúry podľa § 26 ods. 2 do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu podľa § 27 a ich vyradenia z príslušnej kategórie objektov,
- d) prípravu opatrení a činností hospodárskej mobilizácie,
- e) prípravu hlavného miesta riadenia obrany štátu,
- f) prípravu ústavných orgánov,
- g) prípravu ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestnych orgánov štátnej správy, orgánov obcí a orgánov vyšších územných celkov,
- h) prípravu obyvateľstva,
- i) preverovanie pripravenosti na plnenie úloh obrany štátu v čase vojny alebo vojnového stavu.

(2) Obranné kapacity štátu zahŕňajú kapacity ozbrojených síl, kapacity ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a ďalších záchranných zložiek, ktoré sa použijú v čase vojny alebo vojnového stavu na plnenie ich úloh, uchovanie výrobných schopností^{7b)} a podpora obrany štátu vrátane výskumu a vývoja na zabezpečenie obrany štátu.

(3) Príprava ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a ďalších záchranných zložiek a jednotiek civilnej ochrany na obranu štátu sa vykonáva vo forme spoločného výcviku a cvičenia s ozbrojenými silami.

(4) Príprava ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestnych orgánov štátnej správy, orgánov obcí a orgánov vyšších územných celkov na obranu štátu sa vykonáva vo forme odborných seminárov a tematických cvičení.

(5) Príprava obyvateľstva na obranu štátu zahŕňa jeho informovanie na úseku obrany štátu a rozvoj branného povedomia a pripravenosti občanov Slovenskej republiky na obranu štátu. Príprava obyvateľstva na obranu štátu zahŕňa aj súhrn opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese

v základných školách a stredných školách, ktoré sa uskutočňujú prostredníctvom štátnych vzdelávacích programov.

(6) Informovanie obyvateľstva o zabezpečení obrany štátu zabezpečujú ústavné orgány, ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestne orgány štátnej správy, obce a vyššie územné celky vo svojej pôsobnosti. Zabezpečenie informovania obyvateľstva v čase vojny alebo vojnového stavu koordinuje Úrad vlády Slovenskej republiky.

(7) Rozvoj branného povedomia a pripravenosti občanov Slovenskej republiky na obranu štátu sa zabezpečuje v rámci

- a) dobrovoľnej vojenskej prípravy občanov Slovenskej republiky,
- b) prípravy občanov Slovenskej republiky, ktorí sú zaradení do aktívnych záloh ozbrojených síl.

(8) Povinný obsah výchovy a vzdelávania na základných školách a stredných školách sa zameriava aj na brannú výchovu, brannú prípravu, prípravu na civilnú ochranu, zdravotnú prípravu, záujmovú činnosť, technickú činnosť a na športovú činnosť. Branná výchova, branná príprava, príprava na civilnú ochranu, zdravotná príprava, záujmová činnosť, technická činnosť a športová činnosť sa realizujú prostredníctvom predmetov rámcových učebných plánov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania. Na brannej výchove, brannej príprave, príprave na civilnú ochranu, zdravotnej príprave, záujmovej činnosti, technickej činnosti a na športovej činnosti sa podieľajú ozbrojené sily, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Hasičský a záchranný zbor a ďalšie záchranné zložky a jednotky civilnej ochrany. Prípravu obyvateľstva v rámci brannej prípravy zameranú na manipuláciu so zbraňami môžu okrem pedagogických zamestnancov vykonávať len ozbrojené sily.

(9) Na príprave alebo na činnosti uvedenej v odseku 8, okrem poslednej vety, sa na základe písomnej zmluvy s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) môže podieľať aj občianske združenie, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby a registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť.

(10) Ministerstvo obrany predkladá Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky požiadavky na obsah brannej výchovy a brannej prípravy a písomné zmluvy uvedené v odseku 9; písomné zmluvy zverejňuje ministerstvo obrany na svojom webovom sídle. Požiadavky na obsah brannej výchovy a brannej prípravy sa zapracujú aj pri príprave redukovaného výchovno-vzdelávacieho procesu v čase vojny alebo vojnového stavu.

(11) Pripravenosť ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru, ďalších záchranných zložiek, ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, súdov, prokuratúry, miestnych orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov na plnenie úloh obrany štátu v čase vojny alebo vojnového stavu sa preveruje, ak odsek 12 neustanovuje inak,

- a) čiastkovým cvičením, ktoré je zamerané na preverenie samostatného plnenia týchto úloh, plnenia týchto úloh vo vzájomnej súčinnosti alebo na preverenie opatrení na zabezpečenie mobilizácie ozbrojených síl,
- b) komplexným cvičením, ktoré je zamerané na preverenie spoločného plnenia týchto úloh vrátane preverenia opatrení na zabezpečenie mobilizácie ozbrojených síl.

(12) Pripravenosť ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru, ďalších záchranných zložiek, ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, súdov, prokuratúry, miestnych orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov, právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb na plnenie úloh obrany štátu v čase vojny alebo vojnového stavu sa preveruje

mobilizačným cvičením, ktoré je zamerané na preverenie funkčnosti systému obrany štátu pri mobilizácii ozbrojených síl a môže sa uskutočniť v čase vojnového stavu.

DRUHÁ ČASŤ

RIADENIE A PLNENIE ÚLOH NA ÚSEKU OBRANY ŠTÁTU

§ 4

Národná rada Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky na úseku obrany štátu

- a) rozhoduje o základných otázkach bezpečnosti a obrany štátu,
- b) schvaľuje základné koncepcie bezpečnosti a obrany štátu a zásadné strategické dokumenty a rozvojové programy a plány v oblasti bezpečnosti a obrany štátu, ktoré jej predloží vláda,
- c) vykonáva kontrolu plnenia úloh bezpečnosti a obrany štátu.

§ 5

Prezident

Prezident na úseku obrany štátu môže

- a) navrhovať štátnym orgánom a iným právnickým osobám, ktoré plnia úlohy súvisiace so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu, opatrenia na úseku bezpečnosti a obrany štátu,
- b) vyžadovať od štátnych orgánov a iných právnických osôb, ktoré plnia úlohy súvisiace so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu, informácie o stave obrany štátu; tieto orgány a iné právnické osoby sú povinné žiadosti prezidenta vyhovieť.

§ 6

Vláda

Vláda na úseku obrany štátu

- a) riadi činnosť ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestnych orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov pri príprave na obranu štátu a jej zabezpečovaní v čase vojny alebo vojnového stavu,
- b) riadi proces plánovania obrany štátu podľa § 25 a schvaľuje smernicu o plánovaní obrany štátu,
- c) schvaľuje koncepciu bezpečnostného systému štátu a koncepciu systému obrany štátu, ďalšie koncepčné dokumenty v oblasti bezpečnosti a obrany štátu, rozvojové programy a plány v oblasti bezpečnosti a obrany štátu, hodnotiace dokumenty, plán prípravy ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou a miestnych orgánov štátnej správy (ďalej len „plán prípravy orgánov štátnej správy“) a Národný systém reakcie na krízové situácie,
- d) predkladá Národnej rade Slovenskej republiky návrhy základných koncepcií bezpečnosti a obrany štátu a návrhy zásadných strategických dokumentov a rozvojových programov a plánov v oblasti bezpečnosti a obrany štátu,
- e) rozhoduje o zásadných opatreniach prípravy na obranu štátu a o návrhu na preverenie pripravenosti na plnenie úloh obrany štátu v čase vojny alebo vojnového stavu vo forme komplexného cvičenia a mobilizačného cvičenia,
- f) rozhoduje o zaradení objektov obrannej infraštruktúry do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu, o ich vyradení z príslušnej kategórie a rozhoduje o spôsobe ich ochrany a obrany; na obranu objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov v kybernetickom priestore sa vzťahuje § 2 ods. 2,
- g) rozhoduje o návrhu identifikovaných hrozieb a ich rizík na úseku obrany štátu a o návrhu vyhodnotenia politicko-vojenskej situácie a prijíma opatrenia na predchádzanie hrozbám a ich

rizikám, ktoré majú vplyv na zabezpečenie obrany štátu, ako aj opatrenia na ich zmiernenie alebo odstránenie ich následkov podľa osobitného predpisu,⁷⁾

- h) rozhoduje o územiach, ktoré sú potrebné na zabezpečenie úloh obrany štátu,
- i) plní úlohy podľa osobitných predpisov.

§ 7

Ministerstvo obrany

Ministerstvo obrany na úseku obrany štátu

- a) navrhuje vláde zásadné opatrenia na prípravu na obranu štátu,
- b) koordinuje a kontroluje v rozsahu svojej pôsobnosti výkon štátnej správy pri príprave a zabezpečení obrany štátu uskutočňovaný ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou a miestnymi orgánmi štátnej správy a koordinuje a kontroluje v rozsahu svojej pôsobnosti plnenie úloh obrany štátu obcami a vyššími územnými celkami,
- c) riadi prípravu a predkladá vláde
 1. návrh základnej koncepcie obrany štátu, Obrannej stratégie Slovenskej republiky, Vojenskej stratégie Slovenskej republiky a ďalších zásadných strategických dokumentov,
 2. návrh koncepcie systému obrany štátu a ďalších koncepčných dokumentov,
 3. návrh rozvojových programov a plánov a návrh hodnotiacich dokumentov,
 4. návrh Národného systému reakcie na krízové situácie; návrh predkladá spolu s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky,
- d) riadi, koordinuje a kontroluje prípravu a priebeh mobilizácie ozbrojených síl a pripravuje pre vládu návrh nariadenia
 1. o vykonaní mimoriadnej služby profesionálnym vojakom a vojakom v zálohe povolaným na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh ozbrojených síl^{7c)} a vojakom dobrovoľnej vojenskej prípravy,
 2. o povolaní vojakov v zálohe a odvedených registrovaných občanov na výkon mimoriadnej služby,
 3. o povolaní občanov na výkon alternatívnej služby, alebo
 4. o čiastočnej alebo všeobecnej mobilizácii ozbrojených síl,⁸⁾
- e) pripravuje pre vládu návrh nariadenia o vykonaní odvodu registrovaných občanov,
- f) koordinuje
 1. rozvoj systému obrany štátu,
 2. prípravu a vykonanie medzinárodných cvičení pod vedením Organizácie Severoatlantickej zmluvy alebo Európskej únie,
- g) riadi, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú okresné úrady, a plní úlohy štátnej správy vo vojenských obvodoch,⁹⁾
- h) podieľa sa na príprave
 1. návrhu základnej koncepcie bezpečnosti štátu, Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky a ďalších zásadných strategických dokumentov v oblasti bezpečnosti štátu,
 2. návrhu koncepcie bezpečnostného systému a ďalších koncepčných dokumentov v oblasti bezpečnosti štátu,
 3. návrhu rozvojových programov a plánov v oblasti bezpečnosti štátu,
- i) vypracúva návrh identifikovaných hrozieb a ich rizík na úseku obrany štátu a návrh vyhodnotenia politicko-vojenskej situácie v spolupráci s ďalšími ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou a predkladá ich vláde,